

III. ÖNKORMÁNYZATOK ÁLTAL FOLYÓSÍTOTT SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

(A hatályos 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.) valamint a 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. R. alapján)

Az Szt. értelmében az önkormányzatok szociális rászorultságtól függően pénzbeli ellátásként időskorúak járadékát, rendszeres szociális segélyt, lakásfenntartási támogatást, ápolási díjat, átmeneti segélyt, temetési segélyt (Szt. 25. § 1, 3. bekezdés); természetben nyújtott ellátásként temetési segélyt, átmeneti segélyt, lakásfenntartási támogatást és rendszeres szociális segélyt¹³⁰, vagy egyéb természetben nyújtott ellátást (Szt. 47. §), illetve köztemetést, közgyógyellátási igazolványt, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot és adósságkezelési szolgáltatást (Szt. 48-55. §) állapítanak meg szociális igazgatási eljárás keretében. Helyi rendeletükben meghatározott módon és feltételek szerint kiegészíthetik a pénzbeli ellátásokat, illetve egyéb, a törvényben nem szereplő ellátásokat is megállapíthatnak (Szt. 26. §).

Szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások

Időskorúak járadéka

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel¹³¹ nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.¹³²

2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt a **62. életévét**, illetőleg a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személyt,¹³³ akinek havi jövedelme, valamint a saját és vele együttlakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át (jelenleg 22800Ft), egyedülálló 75 évesnél fiatalabb személy esetén 95%-át (jelenleg 27075Ft), valamint azt az

---

¹³⁰ Rendszeres szociális segély természetbeni szociális ellátás formájában akkor nyújtható, ha a családban védelembe vett gyermek él. A rendszeres szociális segély természetbeni szociális ellátás formájában történő nyújtásának eljárási szabályait, a természetbeni juttatás formáit a települési önkormányzat rendeletben szabályozza, azzal, hogy védelembe vett gyermekként a rendszeres szociális segély megállapított összegének 15%-a, de összesen legfeljebb 50%-a nyújtható természetben. (Szt.47.§ 2.bekezdés)

¹³¹ Lásd 32. lábjegyzetet a jövedelemről.

¹³² Az Szt. hatálya kiterjed az időskorúak járadéka tekintetében a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosulti körbe tartozó személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról szóló törvényben (Szmtv.) meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik (Szt. 3. § 3. bekezdés b. pont, 1408/71/EGK rendelet).

¹³³ Az öregségi nyugdíjkorhatárt lásd a „Nyugellátások és nyugdíjszerű ellátások” című fejezet 27. oldalán.

egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át (37050Ft) (Szt. 32/B. § 1-2. bekezdés).

Nem állapítható meg az időskorúak járadéka, illetve **a folyósítást meg kell szüntetni**, ha a személy előzetes letartóztatásban van, illetőleg szabadságvesztés büntetését tölti, vagy három hónapot meghaladó időtartamban külföldön tartózkodik. Ugyancsak nem állapítható meg az ellátás, illetve azt meg kell szüntetni az Európai Gazdasági Közösség tagállamának tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgára esetében - a határ menti ingázó munkavállalókat kivéve - ha a tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott. (Szt. 32/B. § 4. bekezdés)

Az időskorúak járadékának megállapítása iránti kérelmet a 63/2006. Korm. rendelet 2. számú melléklete szerinti formanyomtatványon kell benyújtani (Korm. R. 14. § 1. bekezdés).

Az időskorúak járadékának **havi összege** az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a (jelenleg 22800Ft), egyedülálló 75 évesnél fiatalabb személy esetében 95%-a (jelenleg 27075Ft), egyedülálló 75. életévét betöltött jogosult esetén 130%-a (37050Ft) (Szt. 32/C. § 1. bekezdés a. pont).

A segély összege jövedelemmel rendelkezők esetében a havi jövedelem és a fenti összegek különbözete, ha a különbözet összege az 1000Ft-ot nem éri el, a jogosult részére akkor is legalább 1000Ft járadékot kell megállapítani. (Szt. 32/C. § 1. bekezdés b. pont, 2. bekezdés).

A **hajléktalan** (lakcímnélküli vagy hajléktalan szállásra bejelentett) **személyek** számára megállapított időskorúak járadéka megállapításáról szóló határozat egy példányát meg kell küldeni a fővárosi főjegyző részére. A főjegyző gondoskodik a járadék a hajléktalan által meghatározott címre történő folyósításáról, ezt az összeget utólagos elszámolással a helyi önkormányzatokért felelős miniszter megtéríti a fővárosi önkormányzat részére. Ha a hajléktalan személy időskorúak járadékát 3 hónap időtartamon keresztül nem veszi át, a támogatás folyósítását a főjegyző szünetelteti, és erről a tényről a járadékot megállapító jegyzőt tájékoztatja, aki dönt az ellátás fenntartásáról, illetve megszüntetéséről. Ha ugyanazon hajléktalan személy részére két vagy több önkormányzat jegyzőinek döntése szerint egyidejűleg kellene járadékot folyósítani, csak az utóbb megállapított járadék folyósítható. Ilyen esetben a főjegyző tájékoztatja a járadékot korábban megállapító jegyzőt az általa megállapított ellátás folyósításának megszüntetéséről (Szt. 32/D. §).

A fővárosban - ha a főjegyző és a kerületi önkormányzat jegyzője másként nem állapodik meg - a hajléktalanok számára nyújtott időskorúak járadékának megállapítása a főjegyző feladata (Szt. 32/E. §).

Rendszeres szociális segély

A rendszeres szociális segély a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat jegyzője rendszeres szociális segélyt állapít meg annak az aktív korú személynek, aki egészségkárosodott vagy nem foglalkoztatott vagy támogatott álláskereső, feltéve, hogy saját maga és családja megélhetése más módon nem biztosított. Az ellátásra egy családban egyidejűleg csak egy személy jogosult (Szt. 37/A. § 1. bekezdés).

Nem foglalkoztatott illetve támogatott álláskereső személyek rendszeres szociális segélyezését részletesen lásd a „**Munkanélküliek ellátásai**” című anyagunkban.

Egészségkárosodott személynek minősül az, aki

- munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, illetve legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy
- vakok személyi járadékában, vagy
- fogyatékosági támogatásban részesül (Szt. 37/A. § 2. bekezdés).

Az egészségkárosodott személy megélhetése akkor nem biztosított, ha a családnak az egy fogyasztási egységre¹³⁴ jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át (25650Ft) és vagyona¹³⁵ nincs (37/A. § 4. bekezdés).

A rendszeres szociális segély **nem állapítható meg**, illetve a megállapított ellátást meg kell szüntetni az Európai Gazdasági Közösség tagállamának tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgára esetében – a határ menti ingázó munkavállalókat kivéve - ha a tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott és aki előzetes letartóztatásban van, elzárás illetve szabadságvesztés büntetését tölti (Szt. 37/B. § 1. bekezdés a. pont).

A rendszeres szociális segély iránti **kérelmet** a 63/2006. Korm. rendelet 3. számú melléklet szerinti formanyomtatványon kell benyújtani.

A kérelem **elbírálásához szükséges:**

- a 63/2006. Korm. rendelet 1. számú melléklet szerinti vagyonyilatkozat, továbbá
- a közös háztartásban élő gyermek(ek)re vonatkozóan, ha a tankötelezett korhatárt már betöltötték, a tanulói, hallgatói jogviszony fennállásáról szóló igazolás, valamint a tartósan beteg, az autista, illetve a testi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos állapotot igazoló irat,
- egészségkárosodott személy esetében az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet szakértői bizottságának a munkaképesség legalább 67%-os mértékű csökkenéséről, illetve a legalább 50%-os mértékű egészségkárosodásról készült szakvéleménye,
- súlyosan fogyatékos vagy vak személy esetében a Magyar Államkincstár illetékes Regionális Igazgatóságának igazolása arról, hogy a kérelmező vakok személyi járadékában, illetve fogyatékosági támogatásban részesül (Korm. R. 15. § 1-2. bekezdés).

---

¹³⁴ Fogyasztási egység: a családtagoknak a családon belüli fogyasztási szerkezetet kifejező arányszáma, ahol a) az első nagykorú családtag arányszáma 1,0, azzal, hogy a gyermekét egyedülállóként nevelő szülő arányszáma 0,2-vel növekszik, b) a házaspár vagy élettárs arányszáma 0,9, c) az első és második gyermek arányszáma gyermekekenként 0,8, d) minden további gyermek arányszáma gyermekekenként 0,7, e) a fogyatékos gyermek arányszáma 1,0, azzal, hogy a fogyatékos gyermeket c-d pontok alkalmazásánál figyelmen kívül kell hagyni, f) az a-b pontok szerinti arányszám további 0,2-vel növekszik, ha a személy fogyatékosági támogatásban részesül (Szt. 4. § 1. bekezdés n. pont).

¹³⁵ Lásd a vagyonról a 67. lábjegyzetet.

Ha az egészségkárosodott személy esetében az egészségkárosodást megállapító vizsgálatra még nem került sor vagy a szakvélemény érvényességi ideje lejárt, a jegyző - a kérelmező egyetértésével - az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet illetékes szakértői bizottságánál kezdeményezi a vizsgálat lefolytatását (Korm. R. 15. § 6. bekezdés).

A rendszeres szociális segély **összege** a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított személyi alapbér mindenkori kötelező legkisebb összegének személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulessal csökkentett összegét. A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 90%-ának szorzatával. Ha a rendszeres szociális segély összege a fenti számítás szerint a havi ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ellátást kell megállapítani. (Szt. 37/E. § 1-2. bekezdés)

A **hajléktalan** (lakcímnélküli vagy hajléktalan szállásra bejelentett) személyek számára megállapított rendszeres szociális segély megállapításáról szóló határozat egy példányát meg kell küldeni a fővárosi főjegyző részére. A főjegyző gondoskodik a hajléktalan által meghatározott címre történő folyósításáról, ezt az összeget utólagos elszámolással a helyi önkormányzatokért felelős miniszter a fővárosi önkormányzat számára megtéríti. (Szt. 37/G. § 1-2, 6. bekezdés)

Ha a hajléktalan személy a rendszeres szociális segélyt három hónapi időtartamon keresztül nem veszi át, a segély folyósítását a főjegyző szünetelteti, és erről a tényről a segélyt megállapító jegyzőt tájékoztatja, aki dönt az ellátás fenntartásáról, illetve megszüntetéséről.

Ha ugyanazon hajléktalan személy részére két vagy több jegyző döntése szerint egyidejűleg kellene rendszeres szociális segélyt folyósítani, csak az utóbb megállapított segély folyósítható. Ilyen esetben a főjegyző tájékoztatja korábban megállapító jegyzőt az általa megállapított ellátás folyósításának megszüntetéséről. (Szt. 37/G. 3-4. bekezdés)

A fővárosban a hajléktalanok rendszeres szociális segélyezése a fővárosi főjegyző feladata (Szt. 37/G. § 7. bekezdés).

A helyi személyszállításban a Fogyasztói árkiegészítésről szóló 2003. évi LXXXVII. törvény mellékletében meghatározott mértékű utazási kedvezmény igénybevételére jogosult az a személy, aki a helyi önkormányzat által folyósított rendszeres szociális segélyben részesül, ha munkaviszonyban nem áll, az illetékes jegyző igazolása szerint. (lásd még a 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről 5. § b. pont, 1. sz. melléklet)

Lakásfenntartási támogatás

A lakásfenntartási támogatás szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásához nyújtott hozzájárulás. A

lakásfenntartási támogatás **fajtái** a **normatív**, az **adósságkezelési szolgáltatásban részesülő számára nyújtott** és a **helyi lakásfenntartási támogatás** (Szt. 38. § 1. bekezdés).

Lakásfenntartási támogatásra **normatív** alapon **jogosultak**, akiknek háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át (jelenleg 42750Ft), feltéve, hogy a lakásfenntartás elismert havi költsége a háztartás összjövedelmének 20%-át meghaladja. A **lakásfenntartás elismert havi költsége** az elismert lakásnagyság és az egy négyzetméterre eső elismert költség szorzata. 2008-ban az egy négyzetméterre eső elismert költség 425Ft. (Szt. 38. § 2-3. bekezdés, lásd még a 2007. évi CLXIX. törvény a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről 59. § 5. bekezdés)

A normatív lakásfenntartási támogatás esetében **elismert lakásnagyság**; ha a háztartásban egy személy lakik, 35 nm, ha két személy lakik, 45 nm, ha három személy lakik, 55 nm, ha négy személy lakik, 65 nm, ha négy személynél több személy lakik, minden további személy után további 5-5 nm, de legfeljebb a jogosult személy által lakott lakás nagysága (Szt. 38. § 4. bekezdés).

A normatív lakásfenntartási támogatás egy hónapra jutó **összege** a lakásfenntartás elismert havi költségének 30%-a, ha a jogosult háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 50%-át (jelenleg 14250Ft). Amennyiben az egy főre jutó havi jövedelem ezt az összeghatárt meghaladja, a lakásfenntartási támogatás havi összege lakásfenntartás elismert havi költségének és a támogatás mértékének szorzata, de nem kevesebb, mint havi 2500Ft. A támogatás összegét 100 forintra kell kerekíteni. A támogatás mértékét úgy kell kiszámítani, hogy 0,3-ból (vagyis a 30%-ból) kivonjuk az egy főre jutó havi jövedelem és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 50%-a közötti különbséget és öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege hányadosának tizenöt század részét. A támogatás mértékét századra kerekítve kell meghatározni.¹³⁶ A normatív lakásfenntartási támogatást **egy évre kell megállapítani**. (Szt. 38. § 6-8. bekezdés)

Az **adósságkezelési szolgáltatásban részesülő személy** az adósságkezelési szolgáltatás időtartama alatt lakásfenntartási támogatásra jogosult. Az ennek alapján lakásfenntartási támogatásban részesülő személy egyidejűleg normatív lakásfenntartási támogatásra nem jogosult. A támogatás **összegének** kiszámítására a normatív lakásfenntartási támogatásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. (Szt. 38. § 5. bekezdés)

A települési önkormányzat rendeletében határozza meg a **helyi lakásfenntartási támogatás** jogosultsági feltételeit, eljárási szabályait és a támogatás összegét. Az önkormányzat a támogatást a normatív lakásfenntartási támogatás, illetve az adósságkezelési szolgáltatásban részesülő személy támogatásának kiegészítéseként és/vagy önálló ellátásként nyújthatja.

---

¹³⁶ A fentiek alapján a normatív lakásfenntartási támogatás havi összege egy 60 nm-es lakásban lakó, háromtagú, havi 21000Ft egy főre jutó jövedelemmel rendelkező család esetében: az elismert lakásnagyság 55 nm, az elismert havi költség 23375Ft. A támogatás mértéke 21000Ft (jövedelem) mínusz 14250Ft (az öregségi nyugdíjminimum fele), vagyis 6750Ft osztva 28500Ft (az öregségi nyugdíjminimum), azaz 0,237 szorozva 0,15, azaz 0,0355 %, amit ki kell vonni a 30%-ból, vagyis a támogatás mértéke 29,96 %. A támogatás összege az elismert havi költség és a támogatás mértékének szorzata, vagyis 23375Ft x 0,2996, vagyis 7003,15Ft, amit 100 forintra kell kerekíteni, tehát a támogatás összege 7000Ft.

Az önálló ellátásként nyújtott helyi lakásfenntartási támogatás esetében:

- a jogosultság egy főre számított **havi jövedelmi határát** úgy kell szabályozni, hogy az önkormányzat rendelete az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-ánál (jelenleg 57000Ft) alacsonyabb jövedelmet jogosultsági feltételként nem írhat elő,
- a **lakásfenntartás havi költségének** a háztartás havi összjövedelméhez viszonyított arányát úgy kell szabályozni, hogy az önkormányzat rendelete a jövedelem 30%-át meghaladó költséghányadot jogosultsági feltételként nem írhat elő,
- a támogatás összegét úgy kell szabályozni, hogy annak az egy hónapra jutó **összege** nem lehet kevesebb 2500 forintnál,
- az **igénylés menetét** úgy kell szabályozni, hogy a kérelem évente legalább két alkalommal benyújtható legyen,
- a lakásfenntartási támogatás megállapításánál figyelembe vett **költséget** úgy kell szabályozni, hogy az önkormányzat vagy az egy négyzetméterre jutó helyben elismert havi költség összegét határozza meg a lakbér vagy albérleti díj, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részlete, a távhő-szolgáltatási díja, a közös költség, a csatornahasználati díj, a személyszállítás költségei, a villanyáram, a víz- és gázfogyasztás és a tüzelőanyag költségei figyelembevételével; vagy tételesen kell meghatározni a költségtípusokat, melynek során legalább az előzőekben felsorolt költségeket figyelembe kell venni. (Szt. 38. § 9-10. bekezdés)

A lakásfenntartási támogatások megállapításának közös szabályai

A lakásfenntartási támogatás egy lakásban csak **egy jogosult** számára állapítható meg, de **külön lakásnak kell tekinteni** a társbérletet, az albérletet és a jogerős bírósági határozattal megosztott lakást (Szt. 39. § 1-2. bekezdés).

A támogatás megállapításakor **nyilatkozni kell** arról, hogy a kérelmező milyen jogcímen lakik a lakásban, a kérelmezővel közös háztartásban élők számáról, valamint annak a lakásnak a nagyságáról, amelyre tekintettel a támogatást igényli (Korm. R. 20. § 1. bekezdés).

A megállapításához **szükséges** továbbá a háztartás tagjainak jövedelmére vonatkozó, az önkormányzat rendeletében meghatározott jövedelemnyilatkozat, jövedelemigazolás, továbbá a lakás nagyságának hitelt érdemlő módon történő igazolása. Az adósságkezelési szolgáltatásban részesülő számára a lakásfenntartási támogatás megállapítása iránt kérelmet nem kell benyújtani. (Korm. R. 20. § 2-3. bekezdés)

Ha a lakásfenntartási támogatás megállapítására **természetbeni juttatásként** kerül sor, akkor a folyósítás a szolgáltató részére történik. Ebben az esetben a jogosultságot megállapító határozatban arról is rendelkezni kell, hogy a támogatást mely lakásfenntartási kiadás(ok)hoz nyújtják. (Korm. R. 21. §)

A nem havi rendszerességgel adott lakásfenntartási támogatást a jogosultnak a lakásfenntartási kiadásokkal, illetve az adósságtörlesztéssel kapcsolatos fizetési kötelezettsége felmerülésének időpontjában kell folyósítani (Korm. R. 6. § 6. bekezdés).

Ha a lakásfenntartási támogatásban részesülő személy **lakcíme** a támogatás folyósításának időtartama alatt **megváltozik**, vagy a jogosult meghal, a változás, illetve a haláleset hónapjára járó támogatást a korábban illetékes folyósító szerv teljes összegben folyósítja, de a támogatás további folyósítását meg kell szüntetni (Korm. R. 24. §).

Az állami költségvetés a normatív lakásfenntartási támogatásban részesülő és az adósságkezelési szolgáltatásban részesülő személy számára kifizetett lakásfenntartási támogatás összegének 90%-át az önkormányzat számára megtéríti (Szt. 125. § c. pont, 2007. évi CLXIX. törvény a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről 8. számú melléklet II. fejezet 1. pont).

Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás (Szt. 40. §).

Ápolási díjra **jogosult** - a jegyes kivételével - a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló **súlyosan fogyatékos, fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos** vagy **tartósan beteg 18 év alatti személy** gondozását, ápolását végzi. Az ápolási díjat az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat, jegyzője állapítja meg (Szt. 41. § 1-2. bekezdés, 43/A. § 1. bekezdés).

A települési önkormányzat képviselő-testülete - az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállása esetén - ápolási díjat állapíthat meg annak a hozzátartozónak, aki **18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását** végzi. A jogosultság megállapítása szempontjából figyelembe vehető egy főre számított havi családi jövedelemhatárt úgy kell szabályozni, hogy az önkormányzat rendelete az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegénél (28500Ft), egyedülálló esetén annak 150%-ánál (42750Ft) alacsonyabb jövedelmi jogosultsági feltételt nem írhat elő. (Szt. 43/B. § 1. bekezdés)

Súlyosan fogyatékos személy az, akinek:

- segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik, vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik, és ezért kizárólag tapintó - halló - életmód folytatására képes,
- hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel sem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,
- értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá, aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervazív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető,

- mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiánya miatt önmaga ellátására nem képes,

és állandó ápolásra, gondozásra szorul (Szt. 41. § 3. bekezdés a. pont).

Tartósan beteg az a személy, aki előreláthatólag 3 hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel (Szt. 41. § 3. bekezdés b. pont).

Az ápolási díjat kérelmező személy, illetve az ápolási díjat megállapító szerv súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg ápolott esetében kiállított **igazolás felülvizsgálatát** az egészségügyi államigazgatási szerv által kijelölt, az ápolást indokló diagnózis szerinti szakorvostól vagy szervtől, állandó és tartós gondozásra szoruló ápolott esetében az ápolott személy tartózkodási helye szerint illetékes módszertani intézmény által kijelölt szakértőtől kérheti (Szt. 43. § 4. bekezdés).

Fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítsége nélkül önállóan nem képes étkezni, vagy tisztálkodni, vagy öltözködni, vagy illemhelyet használni, vagy lakáson belül - segédeszköz igénybevételével sem - közlekedni, feltéve, hogy esetében a fentiek közül legalább három egyidejűleg fennáll (Szt. 43/A. § 2. bekezdés).

A települési önkormányzat jegyzője, a fokozott ápolás feltételeinek fennállásáról az ápolott személy tartózkodási helye szerint illetékes **módszertani intézmény által kijelölt szakértő szakvéleménye alapján dönt**. A szakvéleményben meg kell jelölni az érvényesség időtartamát, amely nem haladhatja meg a tíz évet (Szt. 43/A. § 3. bekezdés).

Nem jogosult ápolási díjra a hozzátartozó, ha:

- Az ápolott személy két hónapot meghaladóan fekvőbeteg-gyógyintézeti, valamint nappali ellátást nyújtó, vagy bentlakásos szociális intézményi ellátásban, illetőleg óvodai, gyermekvédelmi szakellátást nyújtó bentlakásos intézményi elhelyezésben részesül, vagy közoktatási intézmény tanulója, illetőleg felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója **kivéve**, ha:
  - a közoktatási intézményben eltöltött idő a kötelező tanórai foglalkozások időtartamát nem haladja meg, vagy az óvoda, a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevételének, illetőleg a felsőoktatási intézmény látogatási kötelezettségének időtartama átlagosan a napi 5 órát nem haladja meg, vagy
  - az óvoda, a közoktatási, illetőleg a felsőoktatási intézmény látogatása, vagy a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevétele csak az ápolást végző személy rendszeres közreműködésével valósítható meg,
- rendszeres pénzellátásban¹³⁷ részesül és annak összege meghaladja az ápolási díj összegét, ide nem értve azt a táppénzt, amelyet az ápolási díj folyósításának időtartama alatt végzett keresőtevékenységéből adódó biztosítási jogviszony alapján - keresőképtelenné válása esetén
- folyósítanak, valamint ide nem értve azt az esetet, ha az ápolási díjban részesülő személy

---

¹³⁷ A rendszeres pénzellátásról lásd a 30. lábjegyzetet.

számára saját jogú nyugdíjnak minősülő ellátást állapítanak meg, feltéve, hogy az ápolási díjat a nyugdíj megállapításának időpontjában több mint tíz éve folyósítják,

- szakiskola, középiskola, illetve felsőoktatási intézmény nappali tagozatos tanulója, hallgatója,
- keresőtevékenységet folytat, és munkaideje - az otthon történő munkavégzés kivételével - a napi 4 órát meghaladja (Szt. 42. § 1, 4. bekezdés).

Megszűnik az ápolási díjra való jogosultság, ha az ápolat személy állapota az állandó ápolást már nem teszi szükségessé, vagy az ápolást végző személy a kötelezettségét nem teljesíti, vagy az ápolat személy meghal, vagy az előbbieken felsorolt, az ápolási díj megállapítását kizáró körülmény következik be. Az ápolat személy halála esetén az ápolási díj folyósítását a halál időpontját követő második hónap utolsó napjával kell megszüntetni. Ugyancsak megszűnik az ápolási díjra való jogosultság, ha az ápolást végző vagy az ápolat személy tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott. (Szt. 42. § 2-3. bekezdés)

Az ápolási díj megállapítása iránti **kérelmet** a 63/2006. Korm. R. 4. számú melléklete szerinti formanyomtatványon kell benyújtani. A kérelemhez csatolni kell a háziorvos 63/2006. Korm. R. 5. számú mellékletében szereplő igazolását arra vonatkozóan, hogy az ápolat súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg, és szakvéleményét arra vonatkozóan, hogy állandó és tartós gondozásra szorul. A háziorvos az igazolását az orvosszakértői szerv szakvéleménye, vagy a megyei gyermek-szakfőorvos igazolása, vagy a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény vagy a területileg illetékes szakrendelő intézet szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás alapján állítja ki. (Szt. 43. § 1-2. bekezdés, Korm. R. 25. § 1. bekezdés, a. pont)

Az ápolási díj havi **összege** az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-a (28500Ft), ha a hozzátartozó állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi; 130%-a (37050Ft), ha fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végzi; 80%-a (22800Ft), ha a 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végzi (Szt. 44. § 1. bekezdés).

Az ápolási díj havi összege a más rendszeres pénzellátásban részesülő jogosult esetén az ápolási díj és a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás havi összegének a különbözete. Ha a különbözet az ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ápolási díjat kell megállapítani. (Szt. 44. § 2. bekezdés)

Az ápolási díj folyósításának időtartama **szolgálati időre** jogosít. Az ápolási díjban részesülő személy az ellátás után nyugdíjjárulék és magán-nyugdíjpénztári tagság esetén magánnyugdíjpénztári tagdíj fizetésére kötelezett. A települési önkormányzat az ápolási díj folyósításának időtartamára a társadalombiztosítási járulék nyugdíjbiztosítási ágazatára jutó járulék fizetésére kötelezett. (Szt. 44. § 3. bekezdés)

Átmeneti segély

Az átmeneti segély **folyósításának feltételeit** az önkormányzatok helyi rendeleteikben szabályozzák, az ellátást az önkormányzat képviselőtestülete állapítja meg. Az ellátás megállapításánál figyelembe vehető egy főre számított havi családi **jövedelemhatárt** az

önkormányzat rendeletében úgy kell szabályozni, hogy az az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegénél (jelenleg 28500Ft), egyedülálló esetén annak 150%-ánál (jelenleg 42750Ft) alacsonyabb nem lehet. Átmeneti segély kamatmentes kölcsön formájában is nyújtható. (Szt. 45. § 1-2. bekezdés)

Alkalmanként és havi rendszerességgel is adható rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küszködő személyek részére. Az alkalmankénti segély gyógyszer-támogatásként, illetve az egészségbiztosítás által nem, vagy csak részben támogatott egészségügyi szolgáltatás díjaként is megítélhető. A havi rendszerességgel adott átmeneti segély jövedelem-kiegészítő támogatásként és az önkormányzat rendeletében meghatározott más ellátási formaként is nyújtható. (Szt. 45. § 3. bekezdés)

A **fővárosban a hajléktalanok** átmeneti segélyezése a Fővárosi Önkormányzat feladata (Szt. 45. § 5. bekezdés).

Abban az esetben, ha az átmeneti segély iránti kérelem elbírálása során az eljáró szerv megítélése szerint egy adott időszakon belül több alkalommal is indokolt átmeneti segély folyósítása, akkor a határozatban - a konkrét időpontok és összegek megjelölésével - az adott év folyamán többszöri kifizetésről is lehet rendelkezni. Amennyiben az átmeneti segély iránti kérelem rendkívüli gyógyszersegély megállapítására irányul, a kérelmet haladéktalanul el kell bírálni. (Korm. R. 31. §)

Temetési segély

A települési önkormányzat állapítja meg annak a személynek a részére, aki a meghalt személy eltemetéséről gondoskodott, annak ellenére, hogy erre nem volt köteles, illetve köteles volt ugyan, de a temetés költségei saját, illetve családja létfenntartását veszélyeztetik. Az ellátás megállapításánál figyelembe vehető egy főre számított havi családi **jövedelemhatárt** az önkormányzat rendeletében úgy kell szabályozni, hogy az az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegénél (jelenleg 28500Ft), egyedülálló esetén annak 150%-ánál (jelenleg 42750Ft) alacsonyabb nem lehet.

A temetési segély **összege** nem lehet kevesebb a helyben szokásos legolcsóbb temetés 10%-ánál, de indokolt esetben elérheti annak teljes összegét is.

Temetési segély **nem állapítható meg** annak, aki a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény 16. §-a alapján temetési hozzájárulásban részesült. (Szt. 46. §)

A temetési segély iránti **kérelemhez csatolni kell** a segélyt kérő, vagy a vele azonos lakcímen élő közeli hozzátartozó nevére kiállított temetési számlák eredeti példányát, illetve ha a segély megállapítását nem a haláleset helye szerinti önkormányzattól kéri, a halotti anyakönyvi kivonatot is. A kérelem elbírálása után a számlákat vissza kell adni. Ha a kérelmező szociális körülményei indokoltá teszik, a temetési segély a temetés költségeinek kifizetésére előre is adható. Ilyen esetben a határozatban meg kell jelölni azt a határidőt, ameddig a kérelmező köteles a temetés igazoló számláit bemutatni (Korm. R. 32-33. §).

Természetben nyújtott szociális ellátások

A települési önkormányzatok egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásokat egészben vagy részben **természetbeni szociális ellátás** formájában is nyújthatják. Természetbeni szociális ellátásként nyújtható a rendszeres szociális segély, a lakásfenntartási támogatás, az átmeneti segély, a temetési segély.

Rendszeres szociális segély természetbeni szociális ellátás formájában akkor nyújtható, ha a családban veszélyeztetettség miatt védelembe vett gyermek(ek) él(nek). A rendszeres szociális segély természetbeni szociális ellátás formájában történő nyújtásának eljárási szabályait, a természetbeni juttatás formáit az önkormányzat rendeletben szabályozza, azzal, hogy védelembe vett gyermekeként a rendszeres szociális segély megállapított összegének 15%-a, de összesen legfeljebb 50%-a nyújtható természetben.

Egyéb természetbeni ellátás különösen az élelmiszer, a tankönyv, a tüzelő segély, a közüzemi díjak, illetve a gyermekintézmények térítési díjának kifizetése, valamint a családi szükségletek kielégítését szolgáló, gazdálkodást segítő támogatás.

Gazdálkodást segítő támogatásnak minősül különösen a földhasználati lehetőség, a mezőgazdasági szolgáltatások és juttatások, a munkaeszközök és a munkavégzéshez szükséges forgóeszközök, a szaktanácsadás, a szakképzés biztosítása. Gazdálkodást segítő támogatás nyújtására akkor van mód, ha a települési önkormányzat rendeletben szabályozza a támogatás eljárási szabályait, a támogatás formáit és értékét, a támogatott jogait és kötelezettségeit, illetve a kötelezettségek megszegésének következményeit. (Szt. 47. §)

Köztemetés

A haláleset helye szerinti önkormányzat polgármestere önkormányzati hatáskörben gondoskodik - a halálesetről való tudomásszerzést követő 30 napon belül - azon elhunyt személy **közköltségen történő eltemettetéséről**, ha nincs, vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy vagy az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik. Az elhunyt személy elhalálása időpontjában fennálló lakóhelye szerinti önkormányzat a köztemetés költségét a haláleset helye szerinti önkormányzatnak megtéríti. A megtérítés iránti igényt a köztemetés elrendelésétől számított 60 napon belül kell bejelenteni.

Az elhunyt személy utolsó lakóhelye szerinti önkormányzat a költségeket hagyatéki teherként az illetékes közjegyzőnél bejelenti, vagy az eltemettetésre köteles személyt a köztemetés költségeinek megtérítésére kötelezi. A temetési költséget viselő önkormányzat ugyanígy jár el abban az esetben is, ha az elhunyt személynek utolsó lakóhelye nem volt vagy az nem ismert.

A települési önkormányzat a rendeletében szabályozottak szerint, a megtérítési kötelezettség alól részben vagy egészben - különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén - mentesítheti az eltemettetésre köteles személyt. (Szt. 48. §)

Közgyógyellátás

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy **térítésmentesen jogosult** a társadalombiztosítási támogatásba befogadott

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre - ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is - gyógyszerkerete erejéig,
- egyes, külön jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra (a fentiek a továbbiakban együtt: gyógyító ellátás).

A gyógyászati segédeszközökre és a gyógyászati ellátásokra a közfinanszírozás alapjául elfogadott ár erejéig vehető igénybe térítésmentesen az ellátás.

A **gyógyszerkeret** a rendszeres gyógyszereszkükséglet támogatását szolgáló **egyéni gyógyszerkeretből**, és az akut megbetegedésből eredő gyógyszereszkükséglet támogatását szolgáló **eseti keretből** tevődik össze (Szt. 49. §).

Közgyógyellátásra jogosultságot lehet szerezni alanyi jogon, méltányosságból és normatív alapon.

A közgyógyellátásra való jogosultságról a jegyző dönt. A jogosultság alanyi jogon **két évre**, méltányosságból és normatív alapon **egy évre kerül megállapításra**, melynek kezdő időpontja a jogosultságot megállapító határozat meghozatalát követő 15. nap.

A közgyógyellátás iránti **kérelem** a jogosultság időtartama alatt, annak lejártát megelőző három hónapban is **benyújtható**. Amennyiben az eljárás a jogosultság lejárta előtt legalább 15 nappal korábban befejeződik, az új jogosultság kezdő időpontjaként a korábbi jogosultság lejártát követő napot kell megállapítani. (Szt. 50. § 4-5. bekezdés)

Közgyógyellátásra **alanyi jogon** jogosultak:

- az átmeneti gondozottak, az átmeneti és tartós nevelésbe vett kiskorúak,
- azok a rendszeres szociális segélyezettek, akik vakok személyi járadékában, fogyatékosági támogatásban részesülnek, vagy rokkantságuk alapján kapják az ellátást,
- a pénzellátásban részesülő hadigondozottak és nemzeti gondozottak,
- a központi szociális segélyben részesülők,
- a rokkantsági járadékosok,
- akik I. és II. csoportos rokkantságuk alapján részesülnek nyugellátásban (munkaképesség-csökkenésük 100%-os vagy ösztervezeti egészségkárosodásuk 79%-ot meghaladja), baleseti nyugellátásban,
- az aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül (Szt. 50. § 1. bekezdés).

Az alanyi jogon megállapított társadalombiztosítási igazolvány kiállítását követően az önkormányzatok nem fizetnek térítési díjat, a költségeket a központi költségvetés fedezi (Szt. 123. §).

Közgyógyellátásra **normatív elven** az a személy **jogosult**, akinek a havi rendszeres gyógyító ellátásnak az egészségbiztosítási szerv által elismert térítési díja (a továbbiakban: **rendszeres gyógyító ellátás költsége**) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 10%-át (2850Ft) meghaladja, feltéve, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (28500Ft), egyedül élő esetén 150%-át (42750Ft). (Szt. 50. § 2. bekezdés)

Az a szociálisan rászorult személy is **jogosult méltányosságból** közgyógyellátásra, akinek esetében az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállnak. Az önkormányzat rendeletében az egy főre számított havi családi jövedelemhatárt úgy kell szabályozni, hogy az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-ánál (jelenleg 42750Ft), egyedül élő esetén annak 200%-ánál (57000Ft) alacsonyabb jövedelmet, továbbá a havi rendszeres gyógyító ellátás költségének mértékéenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25%-át (7125Ft) meghaladó összeget jogosultsági feltételként nem lehet előírni; a szociális rászorultság további feltételeit az önkormányzat a helyi viszonyoknak megfelelően szabályozza (Szt. 50. § 3. bekezdés).

A méltányosságból kiállított igazolvány után az **önkormányzat térítést fizet**. A térítés az igazolvány kiállítását követő egyéves időtartamra szól. A térítés összege a megállapított gyógyszerkeret éves összegének 30%-a, amelyet a határozat jogerőre emelkedéséből számított három napon belül az egészségbiztosítási szervnek át kell utalni. Az egyéni gyógyszerkeret év közbeni felülvizsgálata során a félévnél hosszabb időtartamra megállapított magasabb gyógyszerkeret esetén a különbözet 6 havi összegének 30%-át is át kell utalni az egészségbiztosítási szerv részére.

A települési önkormányzatnak **nem kell térítést fizetnie**, ha a közgyógyellátást igénylő személy az új jogosultság kezdetének időpontja előtt meghal.

Amennyiben a közgyógyellátásra jogosult az igazolvány kiállítását követő fél éven belül meghal vagy elveszíti jogosultságát, az önkormányzat **visszaigényelheti** a befizetett térítési díj felét.

Az egyéni gyógyszerkeret év közbeni felülvizsgálata során, ha fél évnél hosszabb időtartamra alacsonyabb gyógyszerkeret kerül megállapításra, az önkormányzat **visszaigényelheti** az egészségbiztosítási szervtől a különbözet 6 havi összegének 30%-át. (Szt. 53. § 1-3. bekezdés)

A közgyógyellátás megállapításának általános szabályai

A jogosult számára kizárólag a **személyes** szükségletének kielégítéséhez szükséges gyógyító ellátás rendelhető. A **havi rendszeres** gyógyító ellátási **szükségletet a házi orvos**, illetve - személyes gondoskodást nyújtó átmeneti és bentlakásos szociális intézményben vagy gyermek- és ifjúságvédő intézetben, nevelőotthonban elhelyezett jogosult esetén - az intézmény orvosa **igazolja**. Az igazolás tartalmazza a kérelmező személyes azonosító adatait (név, születési név, anyja neve, születési hely, születési idő, lakóhely, tartózkodási hely), társadalombiztosítási azonosító jelét, a tartósan fennálló betegségének a betegségek nemzetközi osztályozása szerinti kódját (BNO kód), illetőleg az alkalmazandó terápiához szükséges gyógyító ellátások megnevezését, mennyiségét, gyógyszerek esetében a gyógyszer megnevezését és a külön jogszabályban meghatározott azonosító adatait, a

gyógyszer formáját, mennyiségét, valamint a kívánt terápiás hatás eléréséhez szükséges napi mennyiségét és az adagolást. A csak szakorvos által vagy csak szakorvosi javaslatra rendelhető gyógyszereket az igazoláson a szakorvos nevének, pecsétszámának feltüntetésével külön meg kell jelölni. A szakorvos - a kérelmező igénye esetén - az általa rendelt havi rendszeres gyógyító ellátásokról a háziorvost tájékoztatja.

A háziorvos igazolását a jegyző három munkanapon belül továbbítja az egészségbiztosítási szervnek. A normatív elven és méltányosságból közgyógyellátást kérelmező személy esetében az igazolást a jegyző csak akkor továbbítja, ha a kérelmező megfelel az előírt jövedelmi feltételeknek. (Szt. 50/A. § 1-4. bekezdés)

Az **egyéni gyógyszerkeret összege** a jogosult egyéni havi rendszeres gyógyszerköltsége, de 2008. évben legfeljebb havi 12000 Ft lehet. Az egyéni gyógyszerkeret legmagasabb havi összegét az éves központi költségvetésről szóló törvény határozza meg. Amennyiben az egyéni rendszeres gyógyszerköltség a havi 1000 Ft-ot nem éri el, egyéni gyógyszerkeret nem kerül megállapításra. (Szt. 50/A. § 8. bekezdés, lásd még 2007. évi CXIX. tv. 63. § 1. bekezdés)

Az **eseti keret éves összege** 2008. évben 6000 Ft. Az eseti keret összegét az éves központi költségvetésről szóló törvény határozza meg. Amennyiben a közgyógyellátásra jogosult személy részére egyéni gyógyszerkeret nem kerül megállapításra, a gyógyszerkeret megegyezik az eseti kerettel. (Szt. 50/A. § 9. bekezdés, lásd még 2007. évi CLXIX. tv. 63. § 2. bekezdés)

A **jegyző 8 napon** belül határozattal **dönt** a közgyógyellátásra való jogosultságról, a jogosultság kezdő időpontjáról és a jogosult gyógyszerkeretéről, külön megjelölve az egyéni gyógyszerkeret összegét (Szt. 50/A. § 10. bekezdés).

Ha a normatív alapon és méltányosságból benyújtott közgyógyellátás iránti kérelmet jogerősen elutasították, és az **újabb kérelem** benyújtásáig a gyógykezelést szolgáló terápiában, illetőleg a gyógyszerek térítési díjában nem következett be olyan változás, amelynek következtében a havi rendszeres gyógyító ellátás költsége megnőtt, és a kérelmező jövedelme nem változott, a jegyző a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja (Szt. 50. § 6. bekezdés).

Az egyéni gyógyszerkeret és az eseti keret a jogosultság időtartamára kerül megállapításra. A normatív alapon valamint a méltányosságból való jogosultságot és a gyógyszerkeretet 18 hónapnál nem régebben kiadott szakhatósági állásfoglalás alapján lehet megállapítani.

Amennyiben az ellátásban részesülő személy egészségi állapotában, a gyógykezelését szolgáló terápiában, illetőleg a keret megállapításakor figyelembe vett gyógyszerek térítési díjában olyan **változás következik be**, amelynek következtében havi rendszeres kiadása a gyógyszerkeret megállapításakor figyelembe vett gyógyszerköltséghez képest ténylegesen, legalább 1000 forinttal megváltozik, az ellátásban részesülő személy kérelmére lehetőség van az egyéni gyógyszerkeret év közbeni felülvizsgálatára (Szt. 50/B. § 1-2. bekezdés).

A felülvizsgálat során az egyéni gyógyszerkeret újbóli megállapítására abban az esetben kerül sor, ha a gyógyszerköltség havi változásának összege az 1000 forintot eléri. A felülvizsgálat során megállapított magasabb egyéni gyógyszerkeret a határozat meghozatalát követő 15. naptól jár. A felülvizsgálat során megállapított alacsonyabb egyéni gyógyszerkeret a határozat meghozatalát

követő 30. naptól jár. Ha a felülvizsgálat eredményeképpen a jogosultság megszüntetésére kerül sor, annak időpontja a határozat meghozatalát követő 30. nap (Szt. 50/B. § 3-4. bekezdés).

A jogosultság lejártát megelőző három hónapban az egyéni gyógyszerkeret **felülvizsgálatát nem lehet kérni.** (Szt. 50/B. § 5. bekezdés)

Az egészségbiztosítási szerv az elszámolási-nyilvántartási rendszerében az egyéni **gyógyszerkeretet háromhavonta**, egyenlő részletekben - első alkalommal a jogosultság kezdő időpontjával - **nyitja meg.** Az egyéni gyógyszerkeret év közbeni felülvizsgálata esetén az egészségbiztosítási szerv a módosított egyéni gyógyszerkeretnek az időarányos, a jogosultság időtartamából hátra levő időtartamra eső részét nyitja meg háromhavonta. Az **eseti keret** összegét az egészségbiztosítási szerv a jogosultság kezdő időpontjával nyitja meg. Két évre megállapított jogosultság esetén az eseti keretet évente, a jogosultság kezdő időpontjával, illetve az attól számított egy év elteltével kell megnyitni. A gyógyszerkeret az igazolvány érvényességi ideje alatt használható fel. (Szt. 50/E. § 1-3. bekezdés)

A **gyógyszertár** a közgyógyellátás keretében történő gyógyszerkiadást megelőzően **ellenőrzi**, hogy a vényen feltüntetett személy szerepel-e a hatósági nyilvántartásban, továbbá tájékoztatást ad a jogosult részére még rendelkezésre álló gyógyszerkeret összegéről. (Szt. 51. § 1. bekezdés)

A gyógyszer térítési díját nem lehet részben gyógyszerkeretből, részben a jogosult saját költségéből fedezni. Amennyiben a gyógyszer térítési díját az egészségbiztosítási szerv által a három hónapos tárgyidőszakra megnyitott gyógyszerkeret **nem fedezi**, azt a közgyógyellátott fizeti meg. A három hónapos tárgyidőszakban így megmaradt összeg - a jogosultsági éven belül - a következő három hónapos tárgyidőszakban megnyitott gyógyszerkeret összegét növeli.

Az éves gyógyszerkeret kimerülése előtt a gyógyszerkeretből még rendelkezésre álló, a jogosult részére rendelt gyógyszer térítési díját el nem érő **maradványösszeg** a gyógyszer térítési díjának kiegészítésére is felhasználható, azzal, hogy a maradványösszeg és a gyógyszer térítési díja közötti különbözetet a közgyógyellátott fizeti meg. (Szt. 51. § 3-4. bekezdés)

A közgyógyellátásra való jogosultság megállapítása iránti **kérelmet** a 63/2006. Korm. R. 9. számú melléklete szerinti formanyomtatványon kell benyújtani. A kérelemnek tartalmaznia kell a kérelmező nyilatkozatát a közgyógyellátás iránti igény megalapozottságát alátámasztó tényekről. A kérelemhez **csatolni kell** a havi rendszeres gyógyító ellátásról a 63/2006. Korm. R. 10. számú melléklete szerinti háziiorvosi igazolást. (Korm. R. 35. § 1-2. bekezdés)

Az **alanyi jogon** jogosultnak, amennyiben rendszeres gyógyszerköltség hiányában egyéni gyógyszerkeret megállapítását nem igényli, és erről írásban nyilatkozik, a háziorvos igazolását nem kell csatolnia (Szt. 50/A. § 11. bekezdés, Korm. R. 35. § 3. bekezdés b. pont).

A **kérelem elbírálásához** a fentiekén túl **szükséges** az alanyi jogon jogosult esetén a jogosultsági feltételek fennállását igazoló irat.¹³⁸ Normatív elven igényelt igazolvány esetén a jövedelemnyilatkozatban foglaltak megalapozottságát igazoló irat. Méltányosságból kiállított

---

¹³⁸ Az alanyi jogosultság feltételeit lásd a 164-165. oldalon.

igazolvány esetében az önkormányzat rendeletében foglalt feltételek fennállását igazoló irat. (Korm. R. 35. § 2. bekezdés)

A normatív elven és méltányosságból előterjesztett kérelem esetén a jegyző megvizsgálja, hogy a kérelmező esetében fennállnak-e az előírt **jövedelmi feltételek**. Ha ennek eredményeként a jegyző azt állapítja meg, hogy a jövedelmi feltételek teljesülnek, akkor a szakhatósági állásfoglalás beszerzése végett 3 munkanapon belül megkeresi az illetékes területi egészségbiztosítási pénztárt (a továbbiakban: TEP); ha nem teljesülnek, akkor a kérelmet további érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. Ebben az esetben a jegyző az elutasító határozattal együtt, a zárt borítékban lévő háziorvosi igazolást felbontatlanul visszaküldi a kérelmezőnek. A közgyógyellátással kapcsolatos eljárásban az eljáró jegyző székhelye szerinti illetékes TEP vesz részt. (Korm. R. 36. § 1-3. bekezdés)

A TEP szakhatósági állásfoglalásban nyilatkozik a kérelmező esetében elismert havi rendszeres gyógyító ellátás térítési díjáról, külön megjelölve a gyógyszerek térítési díját (Korm. R. 37. § 1. bekezdés).

A TEP által készített szakhatósági állásfoglalást megalapozó iratokba a kérelmező részére **betekintési jogot** kell biztosítani, igény esetén az iratokról másolatot kell a kérelmező rendelkezésére bocsátani (Korm. R. 37. § 5. bekezdés).

A közgyógyellátásra való jogosultságot megállapító, illetve elutasító határozatot a jegyző a jogosultság megállapítása esetén a döntést követő 3 munkanapon belül, a kérelem elutasítása esetén a döntés jogerőre emelkedésétől számított 3 munkanapon belül megküldi a TEP-nek. Ha a jogosult az igazolvány kézbesítését nem postai úton kéri, akkor ezt a határozatban jelezni kell. (Korm. R. 38. § 1-2. bekezdés)

Amennyiben a jegyző megvizsgálja és megállapítja, hogy a kérelmező esetében az előírt jövedelmi feltételek nem teljesülnek, akkor a kérelmet további érdemi vizsgálat nélkül elutasítja (Korm. R. 36. § 1. bekezdés b. pontja).

A TEP a közgyógyellátásra jogosultak számára közgyógyellátási igazolványt állít ki. A TEP az igazolványt postai úton a jogosultság kezdő időpontjáig kézbesíti a jogosult részére. A jogosult kérésére biztosítani kell az igazolvány TEP-nél történő személyes vagy meghatalmazott útján történő átvételének lehetőségét. (Korm. R. 40. § 1. bekezdés)

A gyógyszerkeret év közbeni módosítása esetén új igazolvány kiadására nem kerül sor, az igazolvány érvényességi idejének lejártáig használható (Korm. R. 40. § 4. bekezdés).

Közgyógyellátás keretében gyógyító ellátás csak érvényes igazolvánnyal vehető igénybe.

A közgyógyellátás keretében:

- gyógyszert a jogosult részére a háziorvosa, illetve azon gyógyszerek esetében, melyeket a vonatkozó jogszabályok alapján csak szakorvos írhat fel, a kezelést végző szakorvos, sürgős szükség esetén a tartózkodási hely szerint illetékes kezelőorvos statim jelzéssel legfeljebb egy, eredeti legkisebb gyári csomagolásban, a fekvőbeteg-gyógyintézet orvosa a beteg elbocsátásakor legfeljebb egy, eredeti legkisebb gyári csomagolásban, a járóbeteg-szakellátás szakorvosa vizsgálatra, kezelésre megjelent betegnek legfeljebb egy, eredeti legkisebb gyári csomagolásban,
- gyógyászati segédeszközt a kezelőorvos,

- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokat a kezelőorvos rendelhet. (Korm. R. 41. § 1-2. bekezdés)

Az OEP folyamatos elektronikus adatkapcsolat keretében biztosítja a gyógyszerár számára a közgyógyellátásra való jogosultság és a rendelkezésre álló gyógyszerkeret megállapítása céljából a nyilvántartásba történő betekintést. A 2006. július 1-jét követően hatályos rendelkezések alapján az a gyógyszerár szolgáltatathat ki közgyógyellátás keretében gyógyszert, ahol az OEP biztosítja a nyilvántartáshoz elektronikus úton történő folyamatos hozzáférés távközlési műszaki feltételeit és a gyógyszerár tulajdonosa az OEP által biztosított távközlési rendszert a szolgálati idő alatt folyamatosan üzemelteti. (Korm. R. 43. § 1-2. bekezdés)

Az **igazolvány érvényessége** a megállapított jogosultsági időtartam lejárta **előtt megszűnik**, ha a közgyógyellátásra való jogosultságot megszüntették, vagy az igazolványt érvénytelenné nyilvánították, vagy a jogosult meghalt. Meg kell **szüntetni** a közgyógyellátásra való jogosultságot, ha az igazolvány kiállítására jogosultság hiányában került sor, vagy a jogosultság az igazolvány kiállítását követően megszűnt, vagy a jogosult az igazolványt rosszhiszeműen, a jogszabályokkal ellentétesen használta fel. (Korm. R. 44. § 1-2. bekezdés)

Ha a jegyző a közgyógyellátásra való jogosultságot **jogosulatlan** és rosszhiszemű igénybevétel miatt szüntette meg, akkor intézkedik közgyógyellátás keretében igénybe vett ellátás megtérítéséről. Megtérítés címén a jogosulatlan és rosszhiszemű igénybevétel időpontjától felhasznált gyógyszerkeret összegének visszafizetését kell elrendelni. A megtérítés összegét a TEP költségvetési elszámolási számlájának javára kell teljesíteni. (Korm. R. 46. § 1-2. bekezdés)

Ha az igazolványt **érvénytelenné** nyilvánították, és a közgyógyellátásra való jogosultság továbbra is fennáll, akkor a jogosult részére a bejelentést követő 15 napon belül új igazolványt kell kiállítani. Az új igazolvány érvényességének időtartama megegyezik a közgyógyellátásra való jogosultság időtartamával. (Korm. R. 44. § 7. bekezdés)

A TEP érvénytelenné nyilvánítja az igazolványt, ha az elveszett, vagy megsemmisült, vagy a jogosultság igazolására alkalmatlanná vált (Korm. R. 44. § 4. bekezdés).

A közgyógyellátásra jogosult személynek a jegyzőnél **be kell jelentenie** a közgyógyellátásra való jogosultságát valamint a személyi adatait érintő változást. Ha a jogosultnak az igazolványon szereplő személyi adataiban változás következik be, akkor a jegyző kezdeményezésére a TEP az igazolvány bevonásával egyidejűleg új igazolványt állít ki a jogosult részére. Az új igazolvány érvényességének időtartama megegyezik a közgyógyellátásra való jogosultság időtartamával. (Korm. R. 45. § 1-2. bekezdés)

Egészségügyi ellátásokra való jogosultság

A települési önkormányzat jegyzője az egészségügyi szolgáltatások igénybe vétele céljából egészségügyi ellátásokra való jogosultságot **állapíthat meg** annak a szociálisan rászoruló személynek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120%-át (jelenleg 34200Ft), aki egyedül élő, és jövedelme az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150%-át (jelenleg 42750Ft) nem haladja meg, és családjának vagyona nincs. A

szociális rászorultság igazolásáról a jegyző hatósági bizonyítványt állít ki. A bizonyítvány érvényességi ideje **1 év**. A szociálisan rászorult személyekről a jegyző nyilvántartást vezet és a külön jogszabály szerint bejelentési kötelezettséget teljesít az egészségbiztosítási szerv felé. (Szt. 54. §)

A szociális rászorultság megállapításához **mellékelni kell** a 63/2006. Korm. R. 1. számú melléklete szerinti vagyonynyilatkozatot, és a 63/2006. Korm. R. 2. számú melléklet II. pontja szerinti jövedelemről tett nyilatkozatot (Korm. R. 50. § 1. bekezdés).

A kérelem elbírálása során meg kell vizsgálni, hogy a kérelmező az egészségügyi szolgáltatás igénybevételére más jogcímen valóban nem jogosult (Korm. R. 50. § 2. bekezdés).

Egészségügyi szolgáltatásra jogosult a biztosított, és aki:

- táppénzben, terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, baleseti táppénzben, baleseti járadékban részesül,
- saját jogú nyugdíjban, hozzátartozói nyugellátásban, rehabilitációs járadékban részesül,
- mezőgazdasági járadékban (öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékban, növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékban), átmeneti járadékban, rendszeres szociális járadékban, egészségkárosodási járadékban, fogyatékosági támogatásban, rokkantsági járadékban, házastársi pótlékban, házastársi jövedelempótlékban részesül,
- nemzeti gondozási díjban, hadigondozotti ellátásban részesül,
- bányászati keresetkiegészítésben részesül,
- gyermekgondozási segélyben részesül,
- Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól, felekezettől nyugdíjban, a Magyar Alkotóművészeti Közalapítványtól öregségi nyugdíjban vagy rendszeres rokkantsági segélyben részesül,
- rendszeres szociális segélyben, időskorúak járadékában, ápolási díjban, gyermeknevelési támogatásban részesül,
- középfokú nevelési-oktatási vagy felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató nagykorú magyar állampolgár, valamint az a külföldi állampolgár, aki nemzetközi szerződés vagy az oktatásért felelős miniszter által adományozott ösztöndíj alapján létesített tanulói, hallgatói jogviszonyban áll,
- megváltozott munkaképességű illetve egészségkárosodást szenvedett, és munkaképesség-változásának mértéke az 50 százalékot illetve egészségkárosodásának mértéke a 40%-ot eléri, valamint az illetékes hatóság erre vonatkozó igazolásával rendelkezik,
- a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte és jövedelme nem éri el a minimálbér 30 százalékát,
- a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező kiskorú személy,
- személyes gondoskodást nyújtó bentlakásos szociális intézményben elhelyezett személy (ide nem értve a külföldi állampolgárt), a gyermekvédelmi rendszerben utógondozási ellátásban részesülő 18-24 éves fiatal felnőtt, továbbá az illetékes magyar hatóság által ideiglenes hatállyal elhelyezett, otthont nyújtó ellátás keretében átmeneti és tartós nevelésbe vett külföldi kiskorú személy,
- fogvatartott,

- az Szt. 54. §-a alapján szociálisan rászorult személy, akinek erről a települési önkormányzat polgármestere hatósági bizonyítványt állított ki,
- egészségügyi szolgáltatás megszerzése érdekében kötött megállapodás alapján jogosult,
- egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésére kötelezett,
- nevelőszülői tevékenységet folytat, és az e tevékenységéből származó tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme nem éri el a minimálbér 30 százalékát, naptári napokra annak harmincad részét,
- **hajléktalan**¹³⁹ (1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről 16. § 1. bekezdés).

Biztosított:

- a munkaviszonyban álló személy,¹⁴⁰ tekintet nélkül arra, hogy foglalkoztatása teljes vagy részmunkaidőben történik,
- a szövetkezet tagja - ide nem értve az iskolai szövetkezet nappali tagozatos tanuló, hallgató tagját -, ha a szövetkezet tevékenységében munkaviszony vagy vállalkozási vagy megbízási jogviszony keretében személyesen közreműködik,
- a tanulószövetség alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanuló,
- az álláskereső támogatásban részesülő személy,
- a kiegészítő tevékenységet folytató nem minősülő egyéni vállalkozó,
- a kiegészítő tevékenységet folytató nem minősülő társas vállalkozó,
- a díjazás ellenében munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében (bedolgozó, megbízási szerződés alapján, egyéni vállalkozónak nem minősülő vállalkozási jogviszonyban, segítő családtagként) személyesen munkát végző személy - a külön törvényben meghatározott közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy kivételével - amennyiben az e tevékenységéből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér összegének harminc százalékát, illetőleg naptári napokra annak harmincad részét,
- az egyházi szolgálatot teljesítő egyházi személy, szerzetesrend tagja, kivéve a saját jogú nyugdíjast,
- a mezőgazdasági őstermelő, ha a reá irányadó nyugdíjkorhatárig hátralévő idő és a már megszerzett szolgálati idő együttesen legalább 20 év, kivéve a közös őstermelői igazolvány alapján őstermelő kiskorú személyt és a gazdálkodó család kiskorú tagját, az egyéb jogcímen biztosítottat, a saját jogú nyugdíjast, valamint az özvegyi nyugdíjban részesülő személyt, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte,

¹³⁹ Hajléktalan: a bejelentett lakóhellyel nem rendelkező magyar állampolgár, kivéve azt a személyt, akinek bejelentett lakóhelye hajléktalan szállás (1997. évi LXXX. tv. 4. § zs. pont).

¹⁴⁰ Munkaviszonyban állónak kell tekinteni az országgyűlési képviselőt, európai parlamenti képviselőt, a közalkalmazotti, illetőleg közszolgálati jogviszonyban, ügyészégi szolgálati jogviszonyban, bírósági jogviszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, hivatásos nevelőszülői jogviszonyban álló személyt, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagját, a Magyar Honvédség szerződéses állományú tagját, a katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katonát, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban álló személyt tekintet nélkül arra, hogy foglalkoztatása teljes vagy részmunkaidőben történik (Tbj. 5. § 1. a. pont).

- aki alapítvány, társadalmi szervezet, társadalmi szervezetek szövetsége, társasház közösség, egyesület, köztestület, közhasznú társaság, kamara, gazdálkodó szervezet választott tisztségviselője, gazdasági társaság vezető tisztségviselője; továbbá a Munkavállalói Résztulajdonosi Program szervezeteinek, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak, a magánnyugdíjpénztárak választott tisztségviselője, a helyi (települési) önkormányzat választott képviselője (tisztségviselője), társadalmi megbízatású polgármester, amennyiben járulékalapot képező jövedelemnek minősülő tiszteletdíja (díjazása) eléri a minimálbér havi összegének harminc százalékát, illetőleg naptári napokra annak harmincad részét (1997. évi LXXX. tv. 5. § 1-2. bekezdés).

Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás (Szt. 55. § 1. bekezdés).

Az adósságkezelési szolgáltatás keretében a jogosult **adósságkezelési tanácsadásban**, és **adósságcsökkentési támogatásban** részesül (Szt. 55/A. § 1. bekezdés).

A **települési önkormányzat** adósságkezelési szolgáltatást akkor nyújthat, ha az adósságkezelési szolgáltatás működtetéséről önkormányzati rendeletet alkot, adósságkezelési tanácsadást működtet, az adósságcsökkentési támogatás és a lakásfenntartási támogatás nyújtásához saját forrást különít el. A fővárosi kerületi önkormányzat, valamint az a települési önkormányzat, amelyiknek területén negyvenezernél több állandó lakos él, köteles adósságkezelési szolgáltatást nyújtani. A települési önkormányzat a külön jogszabályban meghatározott feltételek szerint az adósságkezelési tanácsadást saját intézménye vagy más szerv útján biztosíthatja.

Az önkormányzat **rendeletében szabályozza** az adósságkezelési szolgáltatás részletes szabályait, így különösen:

- a helyben elismerhető lakásnagyságot és minőséget,
- az adósságkezelési szolgáltatásba bevont adósságtípusok körét és összegük felső határát,
- az adósságcsökkentési támogatás folyósításának módját,
- az adósságkezelési szolgáltatásra vonatkozó jövedelmi és vagyoni jogosultsági feltételeket,
- a hitellel terhelt ingatlan forgalmi értékének megállapítási módját,
- az eljárási szabályokat,
- az adósságkezelési tanácsadást végző intézmény által ellátandó feladatokat,
- az adósságkezelési tanácsadáson való részvétel módját. (Szt. 55/C. §)

Az adósságkezelési szolgáltatásra irányuló **kérelmet** az önkormányzat rendeletében foglaltaknak megfelelően év közben folyamatosan, vagy évente több alkalommal lehet benyújtani. Az adósságkezelési szolgáltatás iránti kérelemnek **tartalmaznia kell** a támogatást kérő nyilatkozatát a lakásban tartózkodásának jogcíméről, a kérelmezővel közös háztartásban élők számáról, azon adósságának jogcíméről és összegéről, amelynek kezelését kéri, arról, hogy vállalja az adósságkezelési programba bevont adósság és a települési önkormányzat által megállapított adósságcsökkentési támogatás különbözetének megfizetését, arról, hogy vállalja az adósságkezelési

tanácsadáson való részvételt, arról, hogy amennyiben részére gáz- vagy áramfogyasztás mérő készüléket biztosítanak, vállalja a készülék legalább egyéves időtartamban történő rendeltetésszerű használatát.

Az adósságkezelési szolgáltatás iránti kérelemhez **csatolni kell**:

- a háztartás tagjainak jövedelméről tett nyilatkozatot,
- a hitelező által kiállított iratot az adósság jogcíméről és összegéről, vagy a közüzemi szolgáltatás kikapcsolásának tényéről,
- az adósságkezelési tanácsadó javaslatát a kérelmező adósságkezelési szolgáltatásba történő bevonására. (Korm. R. 51. § 1-3. bekezdés)

A települési önkormányzat **adósságkezelési szolgáltatásban** részesítheti azt a családot vagy személyt:

- akinek az adóssága meghaladja az ötvenezer forintot, és
- akinek tartozása (vezetékes gáz-, áram-, távhőszolgáltatási, víz- és csatornahasználati, valamint szemétszállítási díjtartozása, a társasházi lakások esetén fizetendő közösköltség-hátraléka, lakbérhátraléka, a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből fennálló hátraléka) legalább hat havi, vagy
- a közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták, továbbá
- aki a településen elismert minimális lakásnagyságot és minőséget meg nem haladó lakásban lakik, valamint
- akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az önkormányzat rendeletében meghatározott jövedelemhatárt, melyet úgy kell meghatározni, hogy az az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-ánál (jelenleg 42750Ft), egyedül élő esetén annak 200%-ánál (jelenleg 57000Ft) alacsonyabb nem lehet,

feltéve, hogy vállalja az adósság és a települési önkormányzat által megállapított adósságcsökkentési támogatás különbözetének megfizetését, továbbá az adósságkezelési tanácsadáson való részvételt. (Szt. 55. § 1-3. bekezdés)

Adósságkezelési szolgáltatás **ugyanazon lakásra** csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától. Külön lakásnak kell tekinteni a társbérletet, az albérletet és a jogerős bírói határozattal megosztott lakás lakrészeit. (Szt. 55. § 9-10. bekezdés)

Az adósságkezelés **időtartama** legfeljebb tizennyolc hónap, amely indokolt esetben egy alkalommal hat hónappal meghosszabbítható. A hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből fennálló hátralék esetén, ha ezen idő alatt az adósság nem kezelhető, az adósságkezelési szolgáltatás időtartama legalább huszonnégy, de legfeljebb hatvan hónap. További feltétel, hogy az adósság összege meghaladja a kettőszázezer forintot, a tartozás meghaladja a hitellel terhelt ingatlan forgalmi értékének 50%-át, és az adós hozzájárul az adósságkezelés időtartamára a támogatás összegét biztosító jelzálogjognak, valamint elidegenítési és terhelési tilalomnak ingatlanára történő bejegyzéséhez, illetőleg feljegyzéséhez. (Szt. 55. § 5-6. bekezdés)

Adósságkezelési tanácsadás

Az adósságkezelési tanácsadás keretében a **tanácsadó**:

- tájékoztatja az adóst az adósságkezelés formáiról, feltételeiről,
- az adós hozzájárulásával megvizsgálja az adós háztartásának gazdálkodását, fizetési kapacitását és készségét, és ennek alapján javaslatot tesz az adósságkezelési szolgáltatásba való bevonásra,
- az adósság rendezésének feltételeiről az adóssal írásos adósságkezelési megállapodást köt,
- az adósságkezelés időtartama alatt az adóssal kapcsolatot tart, és legalább havonta egy személyes találkozás útján folyamatosan figyelemmel kíséri adósságkezelési megállapodásban foglaltak betartását,
- szükség esetén kezdeményezi az adósságcsökkentési támogatásra vonatkozó döntés módosítását (Korm. R. 53. § 3. bekezdés).

Az adósságkezelési szolgáltatás időtartama alatt az adós együttműködik a tanácsadóval. Az együttműködés során az **adós köteles** hozzájárulni az adósságra vonatkozó adatok és információk tanácsadó általi megismeréséhez, és nyilvántartásához, aktívan közreműködni az adósságkezelési megállapodás kidolgozásában, havonta legalább egy alkalommal a tanácsadóval személyesen találkozni, és tájékoztatni az adósságkezelési megállapodásban foglaltak végrehajtásáról. (Korm. R. 53. § 4. bekezdés)

Adósságcsökkentési támogatás

Az adósságcsökkentés címén nyújtott támogatás **vissza nem térítendő** szociális támogatásnak minősül (Szt. 55/A. § 4. bekezdés).

Ha az adós egyidejűleg többféle adósság kezelését kéri, akkor az adósságcsökkentési támogatást a kezelt adósságok arányának figyelembevételével kell meghatározni. Ekkor arról is rendelkezni kell, hogy a támogatást mely típusú adósságok csökkentéséhez és milyen összegben nyújtják. (Korm. R. 52. § 1. bekezdés)

Az adósságcsökkentési támogatásban részesülő személy az adósságcsökkentési támogatásról szóló jogarős határozat birtokában **a hitelezővel szerződést köt** a tartozása megfizetéséről (Korm. R. 52. § 3. bekezdés).

Az adósságcsökkentési támogatást közvetlenül annak kell **folyósítani**, aki felé az adósság fennáll (Szt. 55/A. § 1. bekezdés). A megállapított adósságcsökkentési támogatásnak a követelés jogosultja részére történő folyósításáról a jegyző gondoskodik (Korm. R. 55. § 1. bekezdés).

Az adósságcsökkentési támogatást a jogosultnak a lakásfenntartási kiadásokkal, illetve az adósságtörlesztéssel kapcsolatos fizetési kötelezettsége felmerülésének időpontjában kell folyósítani (Korm. R. 6. § 6. bekezdés).

Az adósságcsökkentési támogatás **összege** nem haladhatja meg az adósság 75%-át, felső határa legfeljebb kettőszázezer forint lehet, kivéve a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből

fennálló hátralék esetén, amikor legfeljebb négyszázezer forint lehet. A támogatás nyújtható egy összegben, vagy havi részletekben, az adós vállalásától függően. (Szt. 55/A. § 2. bekezdés)

Az adósságcsökkentési támogatás **tovább nem folyósítható**, és a kifizetett összeget **vissza kell téríteni**, ha a jogosult az adósságkezelési tanácsadást nem veszi igénybe, vagy az általa vállalt adósságtörlesztés 3 havi részletét nem teljesíti, vagy az adósságkezelési szolgáltatás igénybevételének időtartama alatt a lakásfenntartási kiadásokkal kapcsolatos fizetési kötelezettségének három hónapig nem tesz eleget. Ezekben az esetekben, a támogatás a megszüntetésétől számított 24 hónapon belül **ismételten nem állapítható meg**. (Szt. 55/B. § 1-2. bekezdés)

Azon család vagy személy, aki **adósságkezelési szolgáltatásban részesült** és az adott adósságtípus teljes összege kiegyenlítésre került a szolgáltató felé, ugyanazon adósságtípusra vonatkozóan adósságkezelési szolgáltatásban a kiegyenlítést követő 12 hónapon belül ismételten nem részesülhet (Szt. 55/B. § 3. bekezdés).

Az adósságcsökkentési támogatás **visszafizetését** legfeljebb olyan összegű részletekben lehet elrendelni, mint amilyen összegekben a támogatást adták (Korm. R. 56. § 2. bekezdés).

Ha az adósságcsökkentési támogatásban részesülő személy az adósságkezelés időtartama alatt meghal, vagy lakóhelye megváltozik, a támogatás további folyósítását **meg kell szüntetni** (Korm. R. 55. § 2. bekezdés).

Az adósságcsökkentési támogatást a központi költségvetés megtéríti (Szt. 125. § c. pont, lásd még 2007. évi CLXIX. tv. 8. sz. melléklet II. fejezet 1. pont).

IV. A FŐVÁROSI SZOCIÁLIS RENDELET

(A hatályos 24/1997. (V. 22.) Föv. Közgy. rendelet a hajléktalanok pénzbeli szociális ellátásáról és a szociális ellátás egyes kérdéseiről (a továbbiakban: Fr.), az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.) és a 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (a továbbiakban: Ket.) alapján)

Az Szt. 1996-os módosításával (1996. évi CXXVIII. törvény) a fővárosban a hajléktalanok (lakcímnélküliek és menhelyre bejelentettek) rendszeres és átmeneti segélyezése a Fővárosi Önkormányzat hatáskörébe került. Ezt követően, a törvény felhatalmazása alapján alkotta meg a Fővárosi Közgyűlés a Fővárosi Szociális Rendeletet.¹⁴¹ A rendelet az átmeneti segélyek megállapítását lehetővé teszi abban az esetben is, ha a kérelmezőnek van lakóhelye, és tartózkodási helye budapesti hajléktalan szállás.

---

¹⁴¹ A rendelet elfogadásakor a fedél nélküli emberek aktuális problémáira, különböző élethelyzeteikre reagáló egységes egészet alkotott. Az elmúlt 10 év sorozatos módosításainak hatására azonban egyre logikátlanabbá, ellentmondásosabbá vált, és a jelenleg hatályos szöveg több ponton is alkotmányossági aggályokat vet fel. Így egyre halaszthatatlanabbnak tűnik újjáalkotása.